

Μπαλτατζής Ευαγγέλης

Περίληψη :

Γιος εμπόρου της Μασσαλίας, εισήλθε στους φαναριώτικους κύκλους της Κωνσταντινούπολης και ανέπτυξε σημαντική τραπεζιτική δραστηριότητα εκεί και στην Ελλάδα. Υπήρξε διαδοχικά Αυστριακός και Ιταλός υπήκοος.

Τόπος και Χρόνος Γέννησης

1826 – Σμύρνη

Τόπος και Χρόνος Θανάτου

1889 – Αθήνα

Κύρια Ιδιότητα

Τραπεζίτης

1. Οικογενειακή ζωή

Ο Ευάγγελος ή Ευαγγέλης Μπαλτατζής γεννήθηκε το 1826 στη [Σμύρνη](#). Ήταν γιος του Δημητρίου Μπαλτατζή, εμπόρου στη Μασσαλία, και της Μαρίας Αμηρά, μέλους οικογένειας εμπόρων που δραστηριοποιούνταν και στη Μασσαλία. Οι πηγές μας δεν περιέχουν πληροφορίες για τα πρώτα χρόνια της ζωής του ούτε για τις σπουδές του. Ο Ευάγγελος Μπαλτατζής παντρεύτηκε τη Ζωή Καραθεοδωρή, μέλος σημαντικής [φαναριώτικης οικογένειας](#). Ο πατέρας της Στέφανος ήταν γνωστός λόγιος και περίφημος γιατρός.¹ Επρόκειτο για το δεύτερο γάμο μεταξύ των οικογενειών [Καραθεοδωρή](#) και [Μπαλτατζή](#). Από το γάμο τους γεννήθηκαν έξι παιδιά, ένα αγόρι και πέντε κορίτσια. Η Ζωή ακολουθούσε τις οικογενειακές της και τις φαναριώτικες παραδόσεις. Στα αρχοντικά τους στην [Κωνσταντινούπολη](#) και στην Αθήνα, όπου εγκαταστάθηκε μετά η οικογένεια, συγκεντρωνόταν η αφρόκρεμα των αστών και των διανοουμένων.² Στο β' μισό του 19ου αιώνα ο Ευάγγελος Μπαλτατζής διαδραμάτισε αξιόλογο ρόλο στην οικονομική ζωή της Κωνσταντινούπολης και της Αθήνας ως τραπεζίτης. Πέθανε στην Αθήνα το 1889.

2. Επιχειρηματική δράση

Στις 11 Απριλίου 1872 ο Ευάγγελος Μπαλτατζής ίδρυσε στην Αθήνα μαζί με τον όμιλό του, που περιλάμβανε [τραπεζίτες από την Κωνσταντινούπολη](#) και επιχειρηματίες από την [Οδησό](#), την «Τράπεζα της επί των Κινητών Πίστεως». Ο αντίπαλός του Ανδρέας Συγγρός³ ίδρυσε δύο μέρες μετά τη δική του τράπεζα, την «Εμπορική και Πιστωτική Τράπεζα της Ελλάδος». Στις 22 Μαΐου οι δύο τράπεζες συγχωνεύτηκαν τελικά στη «Γενική Πιστωτική Τράπεζα». Το είδος της επιχείρησης ήταν εντελώς καινούργιο για την Ελλάδα. Οι ιδρυτές της πρόβαλαν ως πρότυπο μια τράπεζα βιομηχανικών επενδύσεων με κύριο σκοπό τη χρηματοδότηση βιομηχανιών. Ο όμιλος Συγγρού διέθετε σαφή υπεροχή στο διοικητικό συμβούλιο καθώς και την προεδρία.⁴ Ιδρύοντας την τράπεζα αυτή ο Ευάγγελος Μπαλτατζής πραγματοποιούσε τα σχέδιά του για επενδύσεις στην Ελλάδα.⁵ Το 1873 ωστόσο ίδρυσε καινούργια τράπεζα, την «Κτηματική Τράπεζα Πίστεως». Σε αυτή συμμετείχε και ο συγγενής του Επαμεινώνδας Μπαλτατζής (γιος του Εμμανουήλ Μπαλτατζή και της Κατερίνας Πετροκόκκινου) από το Παρίσι. Την ίδια χρονιά ο Ευάγγελος Μπαλτατζής άρχισε διαπραγματεύσεις για τη συμμετοχή του στην κατασκευή της σιδηροδρομικής γραμμής Αθήνας-Αντιρρίου-Βόνιτσας. Ο ρόλος του Ευάγγελου Μπαλτατζή δε φαίνεται να περιορίστηκε στους ελληνικούς κύκλους, καθώς διατηρούσε στενές σχέσεις με Ευρωπαίους. Εξάλλου η πρώτη υπηκοότητά του ήταν η αυστριακή, σύμφωνα με πιστοποιητικό της 3ης Μαΐου 1859 του γενικού προξενείου της Αυστρίας στη Μασσαλία. Στις 13 Αυγούστου 1865 έγινε Ιταλός υπήκοος, σύμφωνα με πιστοποιητικό που έχει εκδοθεί στο Τορίνο. Παρέμεινε Ιταλός μέχρι το θάνατό του. Κατά τη διάρκεια της ζωής του του απονεμήθηκαν τρία παράσημα: δύο ιταλικά, το 1868 (Cavaliere) και το 1869 (Officiale),⁶ και ένα ελληνικό το 1869, ο Αργυρός Σταυρός του Σωτήρος.⁷

Μπαλτατζής Ευαγγέλης

1. Ο Στέφανος Καραθεοδωρής ήταν ο γιατρός του σουλτάνου· ήταν επίσης καθηγητής της ιατρικής και της βοτανολογίας.
2. Δερτιλής, Γ., *Το ζήτημα των τραπεζών (1871-1873). Οικονομική και πολιτική διαμάχη στην Ελλάδα του ΙΘ' αιώνα* (Αθήνα 1980), σελ. 13-14.
3. Ο Ανδρέας Συγγρός (1830-1899) ήταν επιχειρηματίας και τραπεζίτης. Εκλέχθηκε βουλευτής Σύρου το 1889 και το 1890 και βουλευτής Αττικής το 1899. Υπήρξε ευεργέτης της Ελλάδας.
4. Δερτιλής, Γ., *Το ζήτημα των τραπεζών (1871-1873). Οικονομική και πολιτική διαμάχη στην Ελλάδα του ΙΘ' αιώνα* (Αθήνα 1980), σελ. 43. Στο διοικητικό συμβούλιο ο όμιλος Συγγρού διέθετε επτά ψήφους, ενώ ο όμιλος Μπαλτατζή μόνο τρεις. Στην προεδρία της τράπεζας εκλέχθηκε ο υποψήφιος του ομίλου Συγγρού.
5. Δερτιλής, Γ., *Το ζήτημα των τραπεζών (1871-1873). Οικονομική και πολιτική διαμάχη στην Ελλάδα του ΙΘ' αιώνα* (Αθήνα 1980), σελ. 32.
6. Δε γνωρίζουμε για ποιο λόγο τού αποδόθηκαν τα δύο αυτά παράσημα, αλλά είναι πολύ πιθανό να είχε προσφέρει υπηρεσίες στο ιταλικό κράτος.
7. Δερτιλής, Γ., *Το ζήτημα των τραπεζών (1871-1873). Οικονομική και πολιτική διαμάχη στην Ελλάδα του ΙΘ' αιώνα* (Αθήνα 1980), σελ. 301-303.

Βιβλιογραφία :

	Sturdza M.-D. , <i>Dictionnaire historique et généalogique des grandes familles de Grèce, d'Albanie et de Constantinople</i> , Paris 1983
	Μπενάκης Α.Μ. , "Οι Μπαλτατζήδες. Βιογραφικά σημειώματα Σμυρναϊκών Οικογενειών", <i>Μικρασιατικά Χρονικά</i> , 4, 1948, 325-339
	Δερτιλής Γ. , <i>Το ζήτημα των τραπεζών (1871-1873) Οικονομική και πολιτική διαμάχη στην Ελλάδα του ΙΘ' αιώνα</i> , Αθήνα 1980